

5.SINIF 1. ÜNİTE ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

SOSYAL BİLGİLER

Bu kitapçık ARDAHAN Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

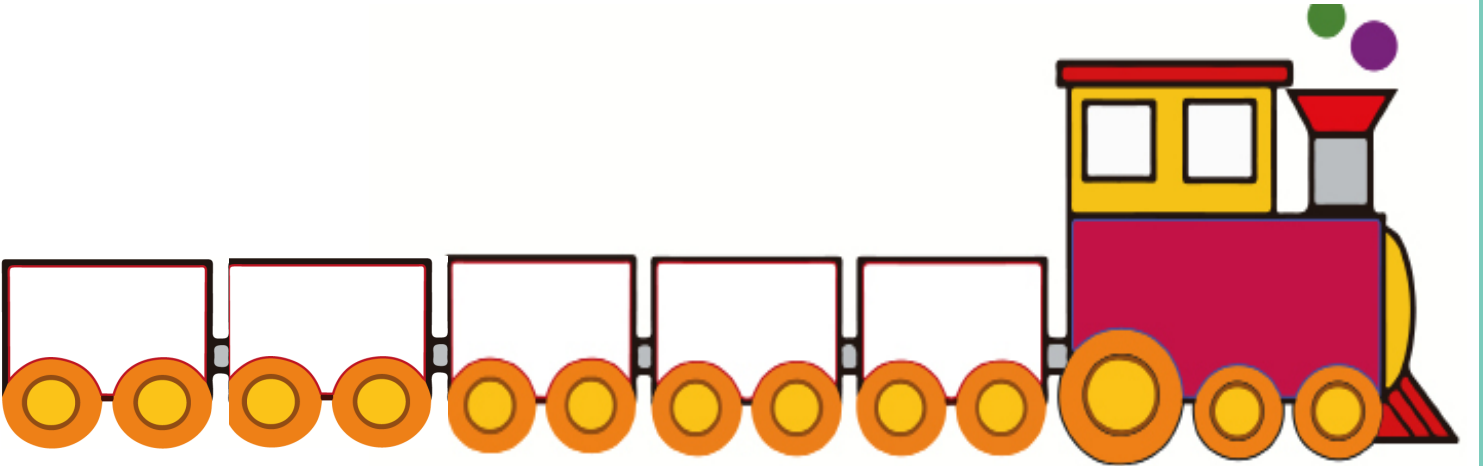
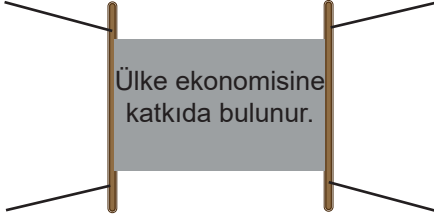
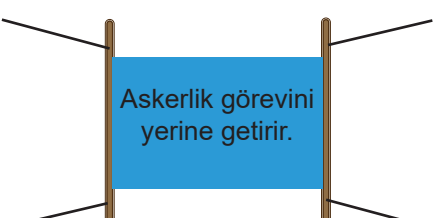

ALIŖTIRMA 1

Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve bunlara göre hareket eden kişiler etkin birer vatandaşır.

AŖağıda etkin vatandaşın özelliklerinin yazılı olduğı afişler verilmiştir. Bu afişlerden doğru olanları verilen trenin vagonlarına yerleştirdiğimizde hareket edecektir.

Buna göre, doğru olan afişleri vagonlara yazıp renklerine göre boyayınız.

ALİŖTİRMA 2

Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucunun olması çok boyutluluktur.

AŖağıda Ardahan'a yeni açılan bir üniversite, üniversitenin resmi ve çevresinde yer alan kurum işletmeler gösterilmiştir. Buna göre üniversitenin çevresini nasıl etkilediğini verilen boşluklara yazınız. Kurum ve işletmelerin resmi verilmiştir.

Ev Kiraları :

.....

.....

.....

.....

.....

Ulaşım:

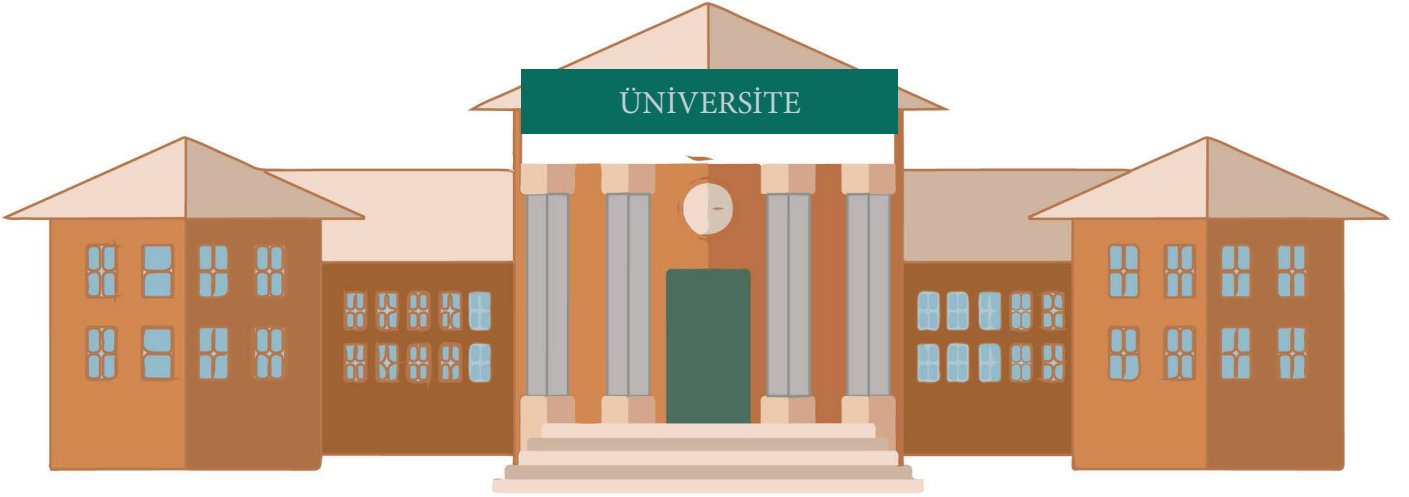
.....

.....

.....

.....

.....

Anne-Baba :

.....

.....

.....

.....

.....

Kuaför :

.....

.....

.....

.....

.....

Öğrenci:

.....

.....

.....

.....

.....

ALİŖTİRMA 3

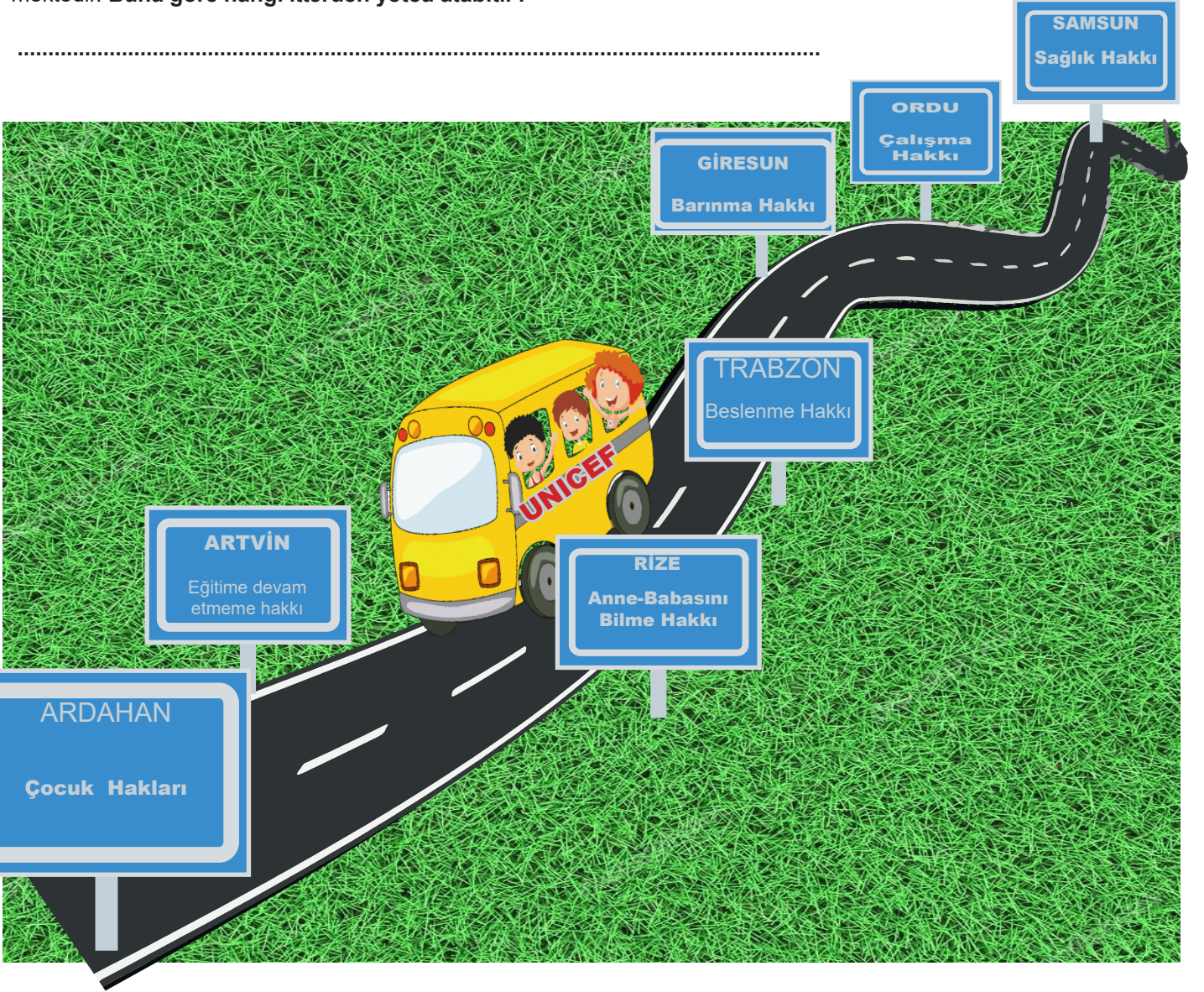
Grup içinde üstlendiğimiz rolün gereğini yerine getirirken sorumluluk bilinciyle hareket etmeliyiz. Sorumluluklarımız içinde bulunduğumuz gruplara göre değişir.

Buna göre, sandıklara zarflardaki cümlelerden uygun olanların numaralarını yazalım?

ALİŖTİRMA 4

Samsun - Ardahan seferini yapan UNICEF otobüsümüz sadece Çocuk hakları ile ilgili olan terminallerden yolcu alabilmektedir. **Buna göre hangi illerden yolcu alabilir?**

ALİŖTİRMA 5

Aşağıda verilen ifadelerin hak ya da sorumluluk olma durumlarına göre tabloyu işaretleyiniz. (Birden fazla işaretleme yapabilirsiniz.)

	HAK	SORUMLULUK
Derse zamanında gelmek		
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak		
Seyahat etmek		
Odamızı toplamak		
Askerlik yapmak		
Vergi vermek		
Ödevlerimizi yapmak		

ALİŖTİRMA 6

Verilen kelimeleri uygun boşluklara yazınız.

ROL

EKONOMİ

ETKİN VATANDAŖ

OLAY

YARDIMLAŖMA

SOSYAL
BİLGİLER

HAK

BİREYLERDEN

SAĞLIK

DAYANIŖMA

UNICEF

GRUP

YAŖAMAK

SORUMLULUK

SOSYOLOJİ

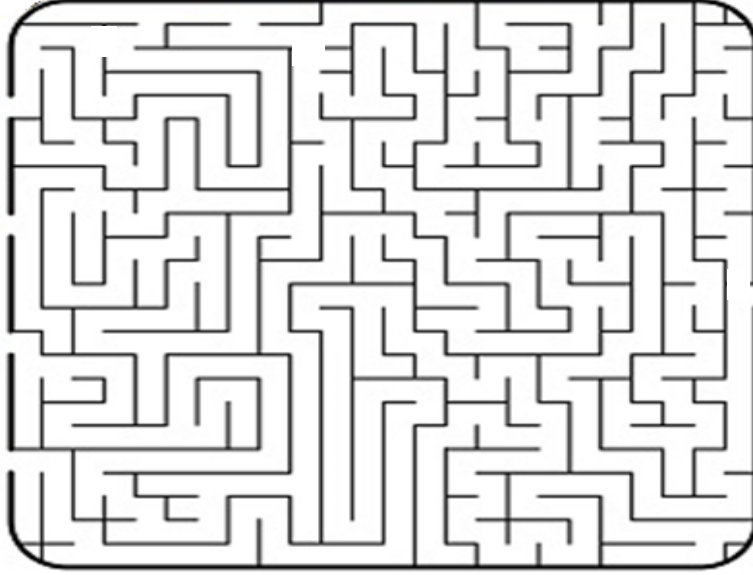
- 1) bireyin gerek kendisine, gerekse ailesine, çevresindeki diğeri insanlara, yasalara ve devlete karŖı görev ve sorumluluklarının neler olduğunu ve özellikle toplumsal çevresine etkili bir biçimde nasıl uyum sağlayacağını öğretir.
- 2) Topluma yararlı, hak ve sorumluluklarını bilen ve bunu gündelik yaşamında uygulayan bireylere denir.
- 3) Ortaya çıkan veya oluŖan durum, ilgi çeken ya da çekebilecek özellikteki her türlü iş veya hadiseye denir.
- 4) Grupta bir kimsenin üzerine düşen göreve denir.
- 5) Bireye verilmiş kazançlara denir.
- 6) Üyesi olduğumuz gruptaki rollere bağlı olarak yerine getirmemiz gerekenlere denir.
- 7) Ortak bir amaç etrafında insanların oluŖturduėu birlikteliklere denir.
- 8) Toplum oluŖur ve her birey 18 yaşına kadar çocuktur.
- 9) Dünya çocuk haklarını korumak, hak ihlali yapan devletleri tespit edip önlemler almak amacıyla kurulmuŖtur.
- 10)herkesin en temel hakkıdır.

ALIŞTIRMA 8

Bireyler içinde bulundukları gruplarda farklı görevler üstlenir. Ali'nin okulda öğrenci, dedesinin yanında torun, okul futbol takımında kaleci, demokrasi ve insan hakları kulübünde kulüp başkanı olması buna örnektir.

Aşağıdaki labirentte Ali'nin paragrafta sözü edilen kavrama ulaşmasını sağlayarak kavramın yazılı olduğu kutucuğu boyayınız.

HAK
SORUMLULUK
ROL
GRUP

ALIŞTIRMA 9

SOLDAN SAĞA:

- 1) Bir arada yaşayan bireylerin oluşturduğu insan topluluğu.
- 2) Toplumu oluşturan insanlardan her birine denir.
- 3) Aynı yurt üzerinde yaşayan bir yurda yurttaşlık bağıyla bağlı bulunan kimse.
- 4) Bireyin ait olduğu grup veya kurumlarda üstlenilen görevlere denir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

- 1) Aralarında evlilik ve kan bağı bulunan anne, baba, çocuklar vb. kişilerden oluşan toplumun en küçük grubu.
- 2) Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlardır.
- 3) Belirli bir amacı gerçekleştirmek amacıyla kurulan özel veya kamu örgütü.
- 4) İnsanların en temel hakkıdır.

T	O	P	L	U	M	F	H	N
K	A	B	İ	R	E	Y	M	Y
U	S	S	M	Y	C	B	H	A
R	V	A	T	A	N	D	A	Ş
U	L	Ş	A	İ	A	D	K	A
M	T	R	O	L	U	Ö	B	M
Ü	L	K	E	E	V	Y	K	A

Verilen ifadelerden doğru olanları **kırmızı renge**, yanlış olanları **mavi renge** boyayınız.

- 1) Ortak bir amaç etrafında insanların oluşturduğu birlikteliğe grup denir.
- 2) Rollerimize bağlı olarak yerine getirmemiz gerekenlere sorumluluk denir.
- 3) Ailemizde çocuk olarak haklarımızdan biri de çalışma hakkıdır.
- 4) Hak, grupta bir kimsenin üzerine düşen görevdir.
- 5) Aile içinde bütün işleri anne yapar.
- 6) Aynı anda birden fazla rolümüz olabilir.
- 7) Bütün rollerimiz sonradan kazanılır.
- 8) Sağlıklı bir çevrede yaşamak için çevremizi temiz tutmalıyız.
- 9) Evde iş bölümü yapmak önemlidir.
- 10) Bir olayın birden fazla nedeninin ve sonucunun olmasına çok boyutluluk denir.
- 11) Her birey 16 yaşına kadar çocuk kabul edilir.
- 12) Bireyin içinde yaşadığı toplumun bir üyesi olma sürecine sosyalleşme denir.
- 13) Dünya çocuklarını korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla UNESCO kurulmuştur.
- 14) Etkin bir vatandaş vergisini düzenli olarak ödemez.
- 15) Derslere zamanında girmek okuldaki sorumluluklarımızdandır.

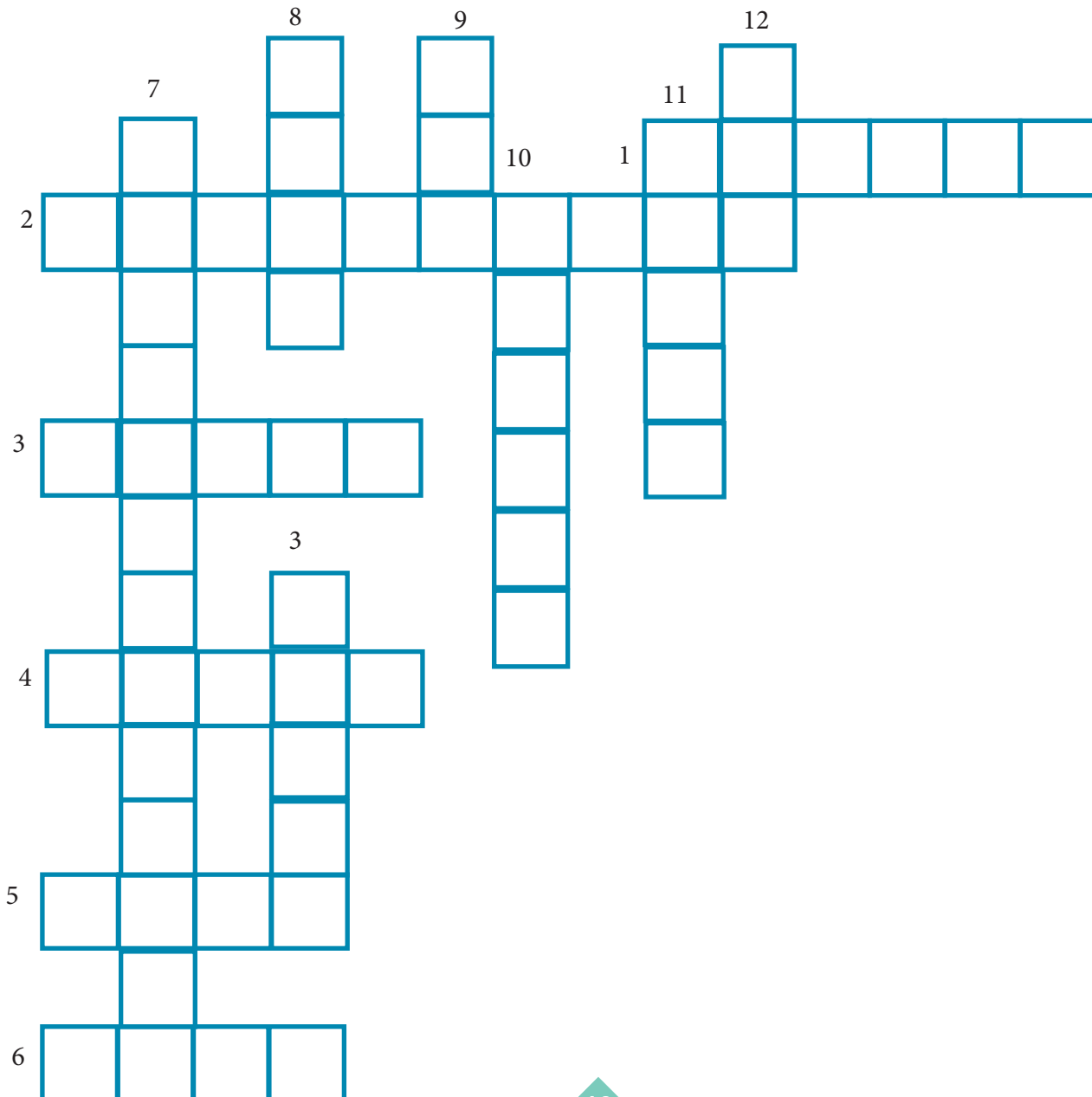
ALIŞTIRMA 11

SOLDAN SAĞA:

1. Ailenin ikinci çocuğu olan birinin rollerinden biri.
2. Bireyin yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesi.
3. 18 yaşına kadar olan her birey sayılır.
4. Haklarını ve sorumluluklarını bilen ve yeri geldiğinde kullanan kişi için kullanılan terimdir.(..... vatandaşı)
5. Ortaya çıkan, oluşan her türlü durum.
6. Bireyin eğitim hakkını kullandığı kurumdur.

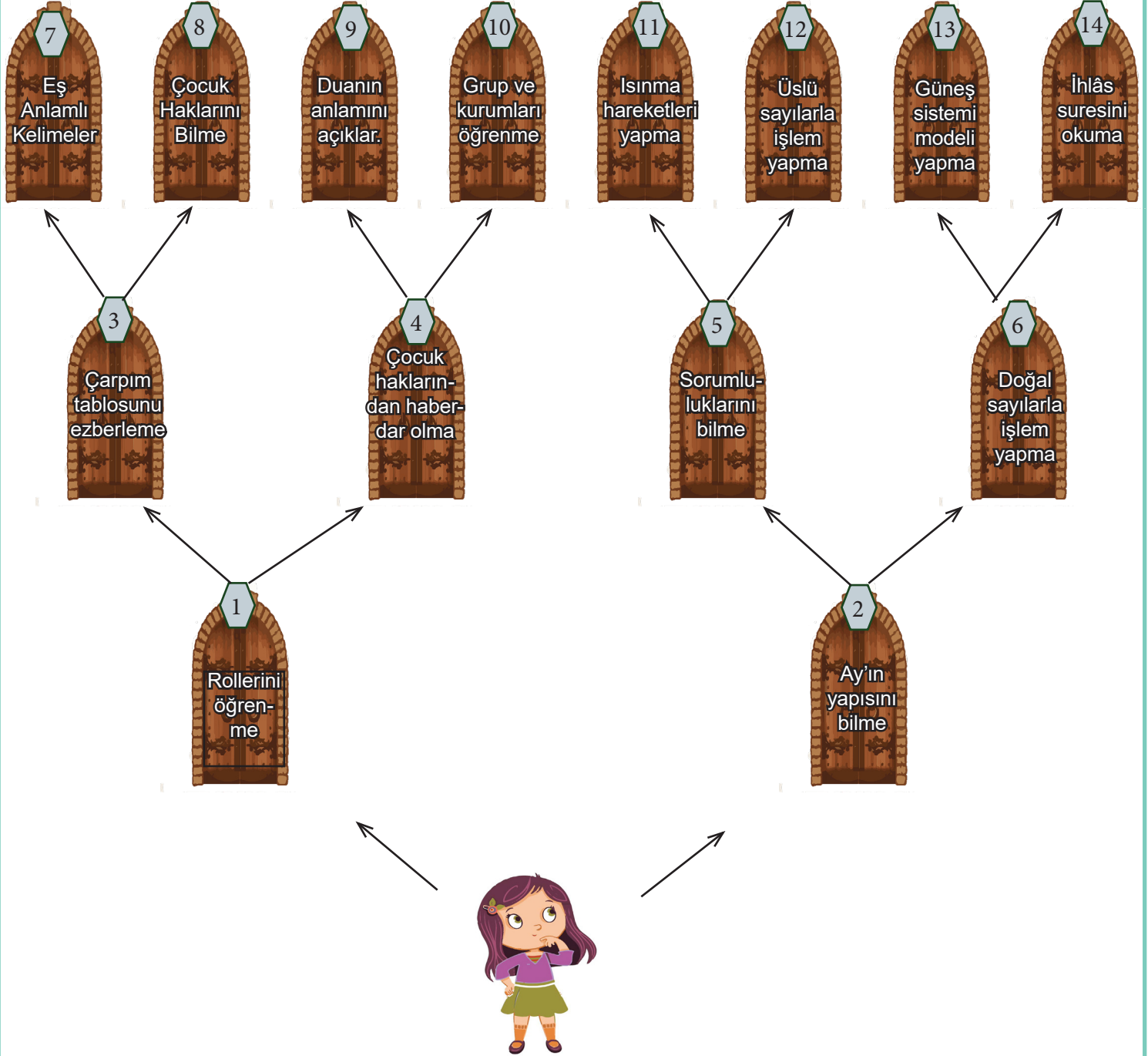
YUKARIDAN AŞAĞI:

7. Bir olayın birden çok nedeninin ve sonucunu olması.
8. Ortak bir amaç için bir araya gelmiş en az iki kişiden oluşan topluluk.
9. Bireyin içinde bulunduğu kurum veya gruplarda üstlendiği görevlerdir.
10. Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu.
11. Toplumsal yarar sağlama amacıyla oluşturulmuş yapılar.
12. Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınmış yetki ve kazançlardır.
13. Toplumu oluşturan kişilerin, fertlerin her biri.

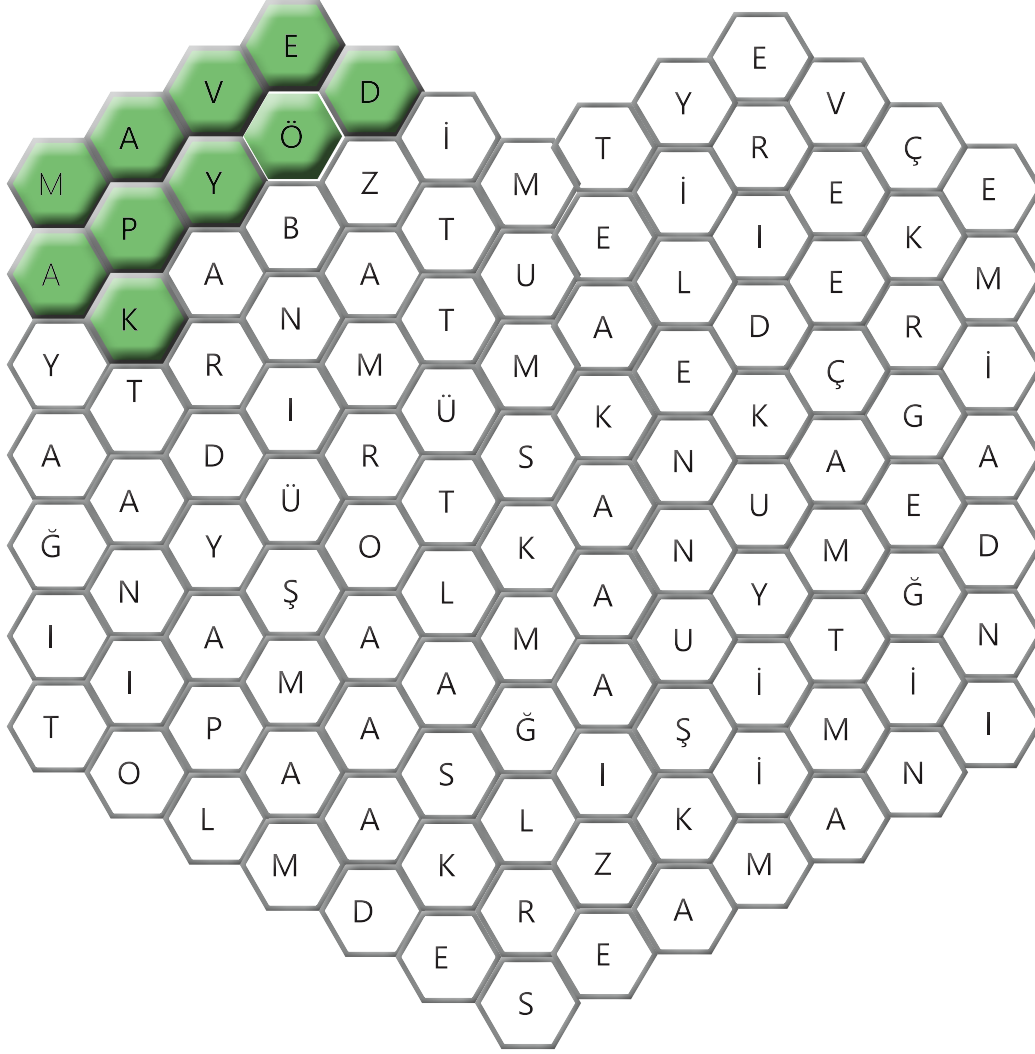
ALİŞTİRMA 12

Aylin yalnızca Sosyal Bilgilerin bireye kattığı kazanımların yazılı olduğu kapılardan geçerse doğru çıkışa varacaktır. **Buna göre Aylin' in geçeceği kapı numaralarını sırasıyla bulup yazalım.**

ALIŖTIRMA 13

Petek bulmacada yer alan sorumluluklarımızı yeŖil, haklarımızı kırmızı renk ile verilen örnekteki gibi bulup boyayalım ve aŖağıdaki bölüme yazalım.

SORUMLULUKLARIMIZ

Ödev yapmak

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HAKLARIMIZ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ALIŞTIRMA 14

Harfleri karışık verilen kavramların doğru yazılışlarını karşılarındaki kutucuklara yazınız. Numaralandırılmış harfleri alttaki bölüme yazarsanız şifremize ulaşabilirsiniz. Haydi bakalım iş başına!

Diagram illustrating a linked list structure with three nodes. The first node contains 'O', 'L', and 'R'. The 'R' points to the second node, which is empty. The second node points to the third node, which is empty. The third node is labeled '12'.

A	L	E	İ				
				5 11			

A	L	Y	O				
					9		4

The diagram shows a linked list structure. On the left, a box is divided into four cells containing the letters 'P', 'U', 'G', and 'R'. A pink arrow points from the right side of this box to the first cell of a second box. This second box is also divided into four cells, with the first cell being empty and the remaining three cells containing a light blue diagonal line. Below the second box, the number '10' is written.

K	U	C	O	Ç					
					2				

U M R U K → []
14

Y	E	B	i	R					
					7	8			

P	O	T	M	U	L						
---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--

C	E	F	I	N	U						
---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--

M	U	R	O	S	L	U	K	L	U										
										3									

[illegible]

A diagram of a 16-bit register. The first 10 bits are labeled with the letters K, O, Ç, B, O, T, U, Y, L, U, K, L, U. The remaining 6 bits are empty and labeled with a '6' below them.

ŞİFRE :

—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Aşağıdaki etkinlikte cümlelerin karşısına iki harf yazılmıştır. Cümle doğru ise D harfinin olduğu sütündeki harfi, yanlış ise Y harfinin olduğu sütündeki harfi Yuvarlak içine alıp boyayalım. Boyadığınız harfleri sırasıyla kutucuğa yazarak gizlenmiş anlamlı sözü bulalım.

	D	Y
1. Yasalarla ve toplumsal olarak bireylere tanınan kazançlara hak denir .	V	K
2. Evimizi temiz ve düzenli tutmalıyız fakat okulda bunu yapmak zorunda değiliz.	D	A
3. Görev ve sorumluluklarımızı yerine getirirken planlı olmalıyız.	T	L
4. Bir günde yapmamız gerekenleri planlarken yapmak istediklerimize daha çok vakit ayırmalıyız.	K	A
5. Oyun oynamak, kitle iletişim araçlarını kullanmak bizim sorumluluklarımızdandır.	L	N
6. Bize verilen hakların yerine getirmemiz gereken sorumlulukları vardır.	I	Z
7. 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır.	N	E
8. Oy kullanmak, vergi vermek, haklarımızı bilmek ve kullanmak etkin vatandaş olmamızı sağlar.	I	A
9. Doğduğumuz andan itibaren katıldığımız ilk sosyal grup ailedir.	E	Ş
10. Katıldığımız kulüplerin sosyalleşmemize bir katkısı yoktur.	U	N
11. Okulda öğrenci, evde çocuk, takımda kaptan olmamız farklı rollerimizin olduğunu gösterir.	Ç	P
12. Sosyal Bilgiler sadece tarih ve coğrafya konularını içermektedir.	İ	O
13. Milletimize ait bağımsızlık ve egemenlik unsurlarını Sosyal Bilgiler dersinde öğreniriz.	K	Y
14. Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.	S	M
15. Ailemiz sadece beslenme ve barınma ihtiyacımızı karşılar.	E	B
16. Toplumu oluşturan insanlardan her birine birey denir.	V	C
17. Sağlıklı, dengeli beslenmek, kişisel temizliğimizi yapmak ailemize karşı sorumluluklarımızdandır.	L	E
18. Ders çalışmak, okula gitmek, uyumak gün içinde yapmak zorunda olduğumuz işlerdir.	N	Ç
19. Günün büyük bir bölümünü ders çalışmaya ayırmalıyız.	Z	G
20. Hasta çocukların tedavisinin yaptırılmaması sağlık hakkının engellendiğini gösterir.	Ö	P
21. Çocuk hakları sadece savaşta olan ülkelerin çocukları için gereklidir.	K	R
22. Okul eşyalarımızı korumak, onlara zarar vermemek okuldaki sorumluluklarımızdandır.	E	N
23. Kendi çıkarlarımız toplumun çıkarlarından daha önemlidir.	Ş	V
24. Sosyal Bilgiler dersi kültürümüzü korumayı ve geliştirmeyi öğretir.	İ	B
25. Her grubun görev sorumluluğu aynıdır.	K	N
26. Üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmak etkin vatandaş olmanın gereğidir.	İ	U
27. Ortak bir amaç için bir araya gelen kişilere grup denir.	E	H
28. Bireyin kendi davranışlarını ve bunların sonuçlarını üstlenmesine hak denir.	T	N
29. Ödevlerimi yapmak, derse zamanında gelmek okuldaki haklarımızdandır.	H	İ
30. Sosyal Bilgiler dersinde tasarruflu olmayı ve kendi bütçemizi oluşturmayı öğreniriz.	Y	E
31. Görevlerimizi zamanında yerine getirmek için planlı olmalıyız.	İ	N
32. Aynı toprak üzerinde yaşayan devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olanlara vatandaş denir.	Y	B
33. Mahallede arkadaşlarımızla oyun oynamak sosyalleşmemize katkı sağlar.	A	S
34. Ailemiz temel ihtiyaçlarımızı karşılayıp bizi hayata hazırlar.	P	H
35. Ailemiz ve akrabalarımız katıldığımız ikinci derecedeki gruplardır.	L	A

D Y

36. Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birliktir.

N G

37. İsteğimiz okulda okumamız sosyal haklarımıza örnektir.

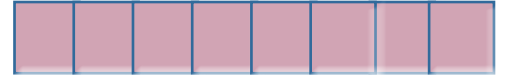
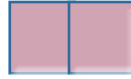
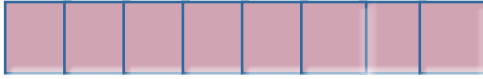
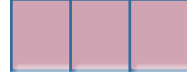
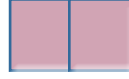
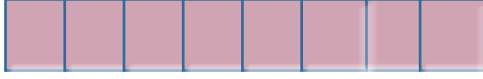
F D

38. Sosyal Bilgiler dersi tasarruflu olmayı ve bütçemizi doğru değerlendirmemizi sağlar.

I O

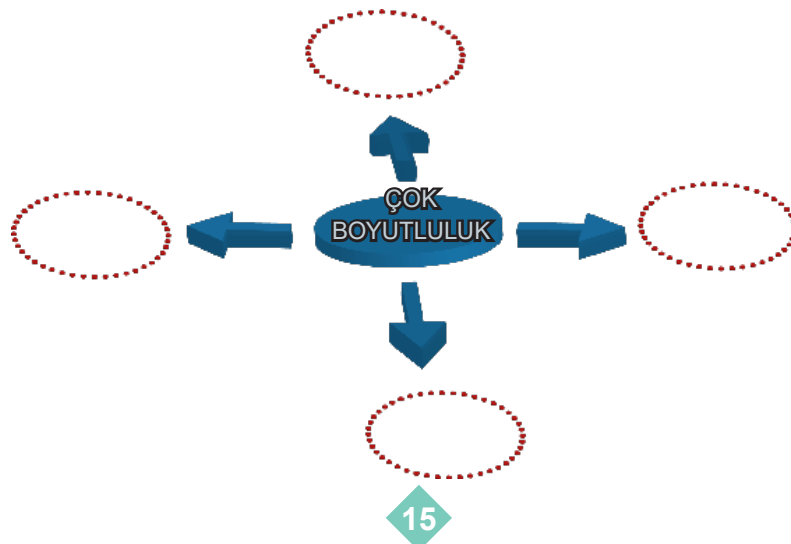
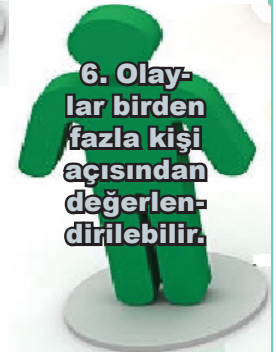
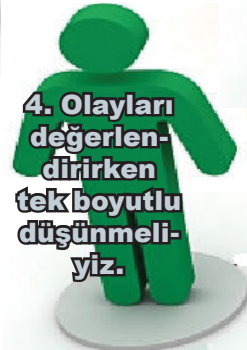
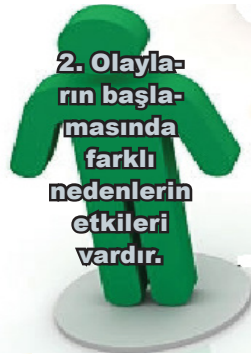
39. Belirli gruplarda yer almak sosyal ihtiyaçlarımızdandır.

R U

ALİŞTIRMA 16

Aşağıda çok boyutluluk ile ilgili bilgiler verilmiştir. Doğru bilgilerin yer aldığı cümleleri taşıyan adamların numaralarını verilen Çok Boyutluluk diyagramına yazalım.

ALİŞTIRMA 17

RESFEBE : Kelime veya kelime gruplarının, harf, sayı ve resimlerle temsil edilmesiyle oluşturulan oyunlara denir.

Kuralları:

* Harf ve sayılar kullanılabilir.

1= Bir, 2= iki. Örnek: 12M= BİRİKİM

* Bazı kelimeler için görseller ters çevrilebilir. Eğer görsel ters kullanılmışsa kelime veya hece tersten okunur. Örneğin: Ve hecesi için, «EV» görseli ters çevrilebilir.

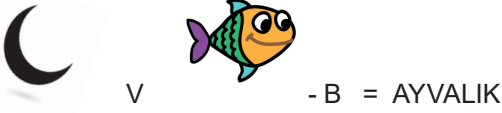

* Hecelerin renklerinden, konumlarından, duruşlarından faydalanılabilir. Örneğin burada "Y" harfi kırmızı olduğunda "yal", beyaz olduğundan "yak" şeklinde okunur.

Y = YAL Y A = YAKA

* Artı (+) eksi (-) gibi matematik sembolleri kullanılabilir.

Örneğin: Aşağıdaki soruda birinci görsel "ay"dır. İkinci görsel BALIK tır ancak - B yapıldığı için ALIK olarak düşünürüz.

* Ok işareti (kelimenin içindeyse) bir kısmını karşılayabilir. Örneğin:

Eğer kelimenin dışından ince bir ok varsa okun işaret ettiği görsel okunur. Örneğin:

* Bir hecenin üzerinde ² varsa hece iki kere okunur. Örneğin:

YAŞLI²K = YAŞLILIK

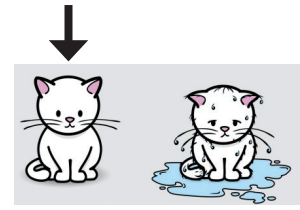
ŞİMDİ SIRA SENDE !

Yan sayfada Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili verilen kelime veya kelime gruplarını bulup noktalı yerlere yazalım.

?mlu²k

I C Ǝ

M

A

E

1 EY

Ç

lu²k

LUM

H

LARI

KİN

ANDAŞ

R

- K

GÖR

LU²K

H

S

KIT

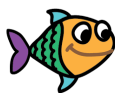

ŞA

M

K

A

OL

- İS

Y

B

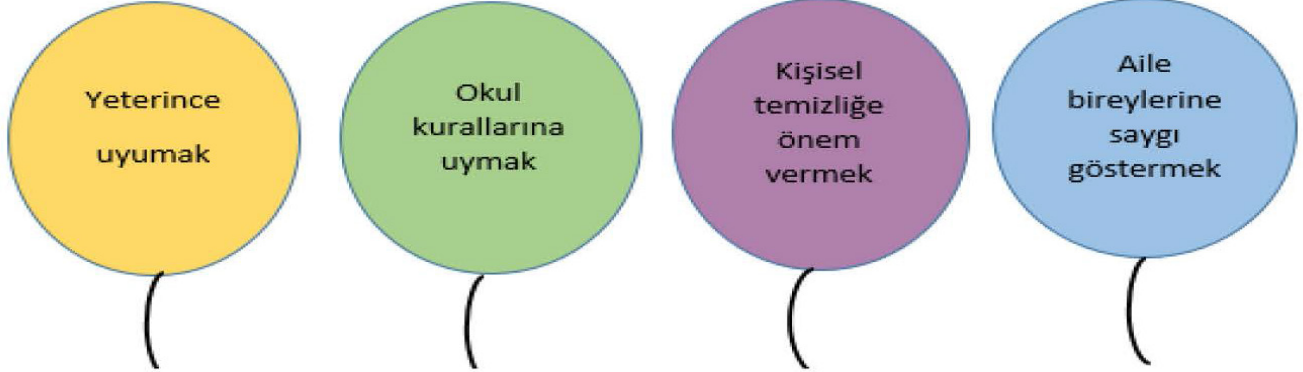
GİL

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ

Verilen çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Bir birey olarak bir takım sorumluluklarımız vardır.

Aşağıda bulunan balonlardan hangileri patlatılırsa geriye kendimize karşı olan sorumluluklarımız kalır?

- A) Sarı - Mor
B) Yeşil - Mavi
C) Yeşil - Mor
D) Yeşil - Sarı
2. Özge Nur Öğretmen, öğrencilerini ayakkabı yapım atölyesine götürmüş ve atölyeyi tanıtmıştır.

-Çocuklar burası tasarım atölyesi. Burada, tasarlanan ayakkabının kâğıt üzerinde çizimleri yapılmaktadır.Yandaki bölüm kesim atölyesi. Burada da kumaş veya deriler çizilen ayakkabıya uygun olarak kesilir. Daha sonra montaj atölyesinde de kesilen ayakkabılar birleştirilerek son hazırlıkları yapıp giyilebilir hale getirilir. Buradaki herkes iyi bir ayakkabı yapmak istiyorsa işini iyi yapmak zorundadır.

Bu açıklamaya göre öğrencilerin çıkarması gereken sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların rol ve sorumluluklarının farkında olması başarıyı getirir.
B) Bir insan farklı yerde farklı hak ve sorumluluklara sahiptir.
C) Bir olay birden fazla insanı farklı şekillerde etkileyebilir.
D) Gruplardaki rollerimiz hak ve sorumluluklarımızı belirler.
3. Suriye’de yaşanan iç savaştan en çok etkilenen şüphesiz çocuklardır.7 yıldır süren savaşta yirmi altı binden fazla çocuk yaşamını yitirmiş, kurtulanlar ise evini, ailesini kaybettiği gibi eğitiminden de mahrum bırakılmıştır.

Bu durum Çocuk hakları sözleşmesinde yer alan;

- I. Bu sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek kanuna göre yasayla daha erken yaşta reşit olma durumu hariç 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılır.
II. Kamusal ve özel sosyal yardım kuruluşları; idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan çocukları ilgilendiren her konuda çocuğun yararı gözetilir.
III. Taraf devletler her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul eder. Hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan her türlü azami çabayı gösterir.
IV. Çocuğun aile konut ve iletişimine özel yaşantısına onur ve itibarına keyfi ve haksız yere müdahale yapılamaz her türlü saldırıya karşı yasayla korunma hakkı vardır.

maddelerinden hangilerinin ihlâl edildiğini gösterir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

4. Aşağıdaki tabloda 12 yaşında olan bir çocuğun içinde bulunduğu grup ve ya kurumlarda sahip olduğu roller verilmiştir.

1.	OKUL	A.	Çocuk
		B.	Baba
2.	VOLEYBOL TAKIMI	C.	Öğrenci
		Ç.	Yeğen
3.	AİLE	D.	Pasör
		E.	Müdür Yardımcısı
4.	AKRABA	F.	Smaçör
		G.	Torun

Tablodaki roller, grup ve kurumlarla eşleştirildiğinde hangi rol veya roller eşleştirmenin dışında kalır?

- A) Smaçör - Çocuk
B) Baba - Müdür yardımcısı
C) Yeğen - Müdür Yardımcısı
D) Pasör - Smaçör

6. Bir apartman dairesinde oturan Elif Hanım bir gece üst kat komşusundan gelen kavgı seslerinden dolayı çok etkilenmiş ve geç saatlere kadar uyuyamamıştır. Ertesi sabah Elif Hanım uyanmakta güçlük çekmiş ve tüm gün kendini yorgun hissetmiştir.

Paragraf dikkate alındığında olayların hangi özelliğinden söz edilebilir?

- A) Bir olayın sadece tek bir etkisinden söz edilebilir.
B) Olaylardan sadece tek bir kişinin etkilendiği söylenebilir.
C) Olaylar çok boyutludur, birden çok kişiyi etkileyebilir.
D) Olaylar sadece yaşandığı yerde ve zamanda etkili olur.

5. Etkin bir vatandaşın yapması gerekenler verilmiştir.

- Oy kullanmak.
- Vergi vermek.
- Kanunlara uymak.
- Askerlik yapmak.
- Haklarının farkında olmak ve gerektiğinde kullanmak
- Üretim yaparak ülke ekonomisine katkıda bulunmak.
- Sorumluluklarını bilerek hareket etmek.

Buna göre hangisi etkin bir vatandaşın yapması gereken bir davranıştır?

- A) Mete Bey'in ehliyetsiz araç kullanması.
B) Oğuz'un pet şişeleri geri dönüşüm kutusuna atması.
C) Selim Bey'in her yıl dükkânının vergisini düzenli ödemesi.
D) Pelin'in görüş ve düşüncesini çekinmeden ifade etmesi.

7. Birey olarak üyesi olduğumuz grup ve kurumlarda çeşitli rollerimiz vardır.

Roller	Doktor	Polis	Öğretmen	Hâkim
Kurumlar				
Okul				
Karakol				
Hastane				
Adliye				

Aşağıdaki kurum-rol tablosunda hangi renk kutucuk doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Mavi
B) Kırmızı
C) Mor
D) Yeşil

8. Bir olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir.

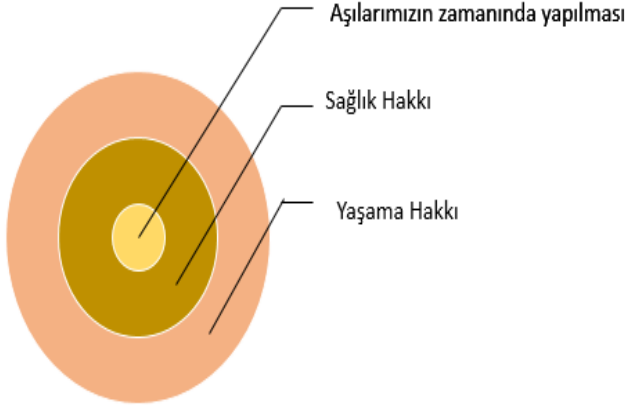
Verilen çarka göre,

- I. Ambulans görevlileri etkilenmiştir.
- II. Polis memuru ve ambulans görevlileri etkilenmiştir.
- III. Ambulan görevlilerini sadece polis memuru etkilemiştir.

hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

9.

Verilen şekle göre hangileri doğrudur?

- I. Yaşama hakkı olmazsa sağlık hakkımızı da kullanamayız.
- II. Sağlık hakkı yaşama hakkını da kapsayan en temel hakkımızdır.
- III. Aşılarımızın zamanında yapılması sağlık hakkımız içerisindedir.

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

10. Enerji tasarrufu ve israfı önleme kulübüne üye olan Çetin hangi durumda bulunduğu role uygun davranmamış olur?

- A) Dişlerini fırçalarken suyu açık bırakmaması
- B) Yiyebileceği kadar yemeği tabağına koyması
- C) Kâğıt atıkları çöp kutusuna atması
- D) Kullanılmayan odaların ışığını kapatması

11. Aşağıdakilerden hangileri Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerimiz arasında yer alır?

- I. Evimizin alanını hesaplamak
- II. Her çocuğun çalışma hakkına sahip olması
- III. Gruplar içerisindeki sorumluluklarımız

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III

12. Keloğlan heybesine Sosyal Bilgiler dersinde öğrendiklerimi dolduruyor. Çünkü bu ders etkin ve sosyal bir vatandaş olmamızı sağlıyor.

Buna göre Keloğlan heybesine aşağıdakilerden hangisini atmaz?

- A) Kanunlara ve kurallara uyar.
- B) Vergisini düzenli olarak öder.
- C) Ülkeyi yönetmek için çalışır.
- D) Sorumluluk bilinciyle hareket eder.

13. Aşağıdaki hunide renkli toplar içerisinde rollerimiz yer almaktadır.

Okuldaki rollerimize ait olan toplar düşürülürse geriye hangi renk toplar kalır?

- A) Mavi- Mor
B) Kırmızı-Yeşil
C) Mor- Mavi
D) Yeşil-Kırmızı
14. Bireyin içinde bulunduğu gruplarda üstlendiği görevlere "rol" denir.

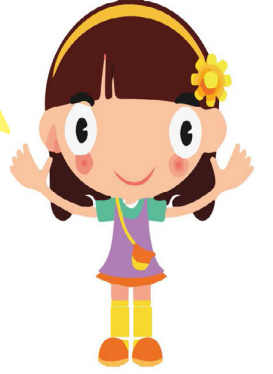

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi Leyla'nın tahtaya yazabileceği rollere aittir?

- A) Torun
B) Arkadaş
C) Kulüp Üyesi
D) Sınıf Başkanı

15.

Ben Açıya. Okuldayken öğrenci, ablamın yanında kardeş, teyzemin yanında yeğen, anne-babamın yanında evlat rolündeyim.

Açıya'nın bu sözlerinden yola çıkarak verilen yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Bütün rolleri sonradan elde ederiz.
B) Yer aldığımız gruplara göre rollerimiz değişebilir.
C) Rollerimize göre sorumluluklarımız vardır.
D) Bulunduğumuz grupta bazı haklar elde ederiz.

16. Merhaba arkadaşlar! Benim adım Hande. Ben de sizler gibi 5. Sınıfa gidiyorum. Bugün farklı ortamlarda bulundum ve her ortamda rolüm farklıydı.

Buna göre; Hande hangi grup-rol eşleştirmesinde yer almamıştır?

- A) Okul - Öğrenci
B) Hastane - Hasta
C) Okul - Öğretmen
D) Ev - Evlat

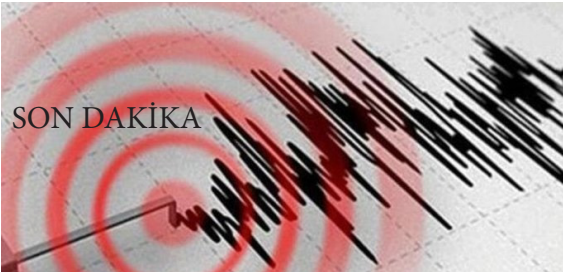
17. Aşağıda bazı grup ve kurumlar verilmiştir ve bunlar içinde sahip olunabilecek roller Dicle tarafından söylenmiştir.
5. sınıf öğrencisi Dicle doğru cevapları için +10 yanlış cevapları için -5puan alacaktır.

GRUP VEYA KURUM	DİCLENİN SÖYLEDİĞİ ROLLER
Okul	Anne
Müzik grubu	Gitarist
Aile	Baba
Futbol takımı	Kaleci

Buna göre Dicle toplamda kaç puan almıştır?

- A) 10
B) 15
C) 20
D) 25

18.

Geçtiğimiz günlerde Elazığ ve Malatya'da meydana gelen 6.8'lik depremten sonra ülkemizdeki diğer iller bu iki ile birçok yardım göndermişlerdir.

Yukarıda verilen olayla ilgili,

- I. Bir olay birden fazla insanı ilgilendirebilir.
II. Sadece bir ilden yardım gelmiştir.
III. Olaylar, olayın yaşandığı bölgedeki kişileri ilgilendirir.

yorumların hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I - II
D) II - III

19. Günlük hayatımızda toplumsal düzenin sağlanması için yapmamız gereken birçok sorumluluk vardır. Bu sorumluluklar bulunduğumuz yere göre farklılık gösterir.

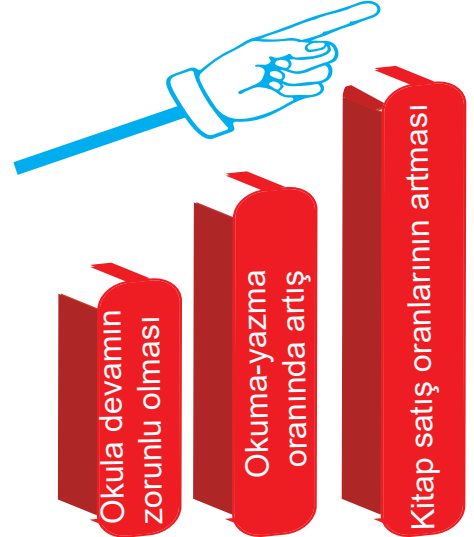
Buna göre;

- I. Otobüste hamilelere yer vermek
II. Anne-babamıza yardım etmek
III. Ders sırasında öğretmeni dinlemek
IV. Okul araç-gereçlerini korumak

öncüllerinden hangileri okuldaki sorumluluklarımızdandır?

- A) Yalnız III
B) III ve IV
C) I, III ve IV
D) I, II, III ve IV

20. Bir olay ortaya çıktığı zaman diğer bazı unsurlarda bundan etkilenebilir. Buna olayın çok boyutluluğu adı verilir.

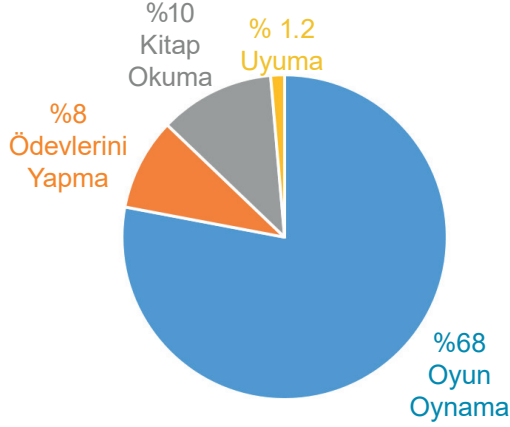
Görseli incelediğimizde,

- I. Okula devamin zorunlu olması kitap satış oranını artırmıştır.
II. Kitap satış oranlarının artması okula devam zorunluluğunu artırmıştır.
III. Okuma-yazma oranındaki artış sadece ders kitapları satışını artırmıştır.

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) II ve III
D) I ve III

21. Grafikte Deniz'in bir gününü nasıl değerlendirdiğini göstermektedir.

Buna göre Deniz'le ilgili hangi yorum yapılamaz?

- A) Vaktinin büyük bir bölümünü oyun oynamaya ayırmıştır.
B) Deniz gününü iyi planlayarak verimli kullanmıştır.
C) Kitap okumaya yeterli vakit ayırmamıştır.
D) Zamanını değerlendirmede sorun yaşamaktadır.

22. Elazığ'ın Sivrice ilçesinde 24 Ocak Cuma günü saat 20:45 te meydana gelen depremde evleri yıkılan Suat, büyük bir tramva yaşamış aynı zamanda okuldan da bir müddet uzak kalmıştır. Bu süreçte yeterince beslenememiş, başka bir şehirde yaşayan amcasının yanına yerleşmek zorunda kalmıştır.

Yukarıdaki parçadan hareketle Suat'ın,

- I. Sağlık
II. Beslenme
III. Eğitim
IV. Oyun

haklarından hangilerinin kısıtlandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I, III ve IV
D) I, II ve III

23. Otobüs şoförü Mehmet Bey seyir halinde giderken yolculardan birinin rahatsızlandığını görür. Otobüsünü gideceği güzergâhtan hastaneye çevirerek yolcunun hayatını kurtarır. Mehmet Bey'in yapmış olduğu bu insani davranış televizyon kanallarında geniş yer bulmuş ve günün kahramanı ilan edilmiştir.

Bu olayı bütün boyutlarıyla incelediğimizde aşağıdaki soruların hangisinin cevabı yoktur?

- A) Olayın nedenleri nelerdir?
B) Olay kimleri etkilemiştir?
C) Olayın sonuçları nelerdir?
D) Olaydan insanlar nasıl etkilenmişlerdir?

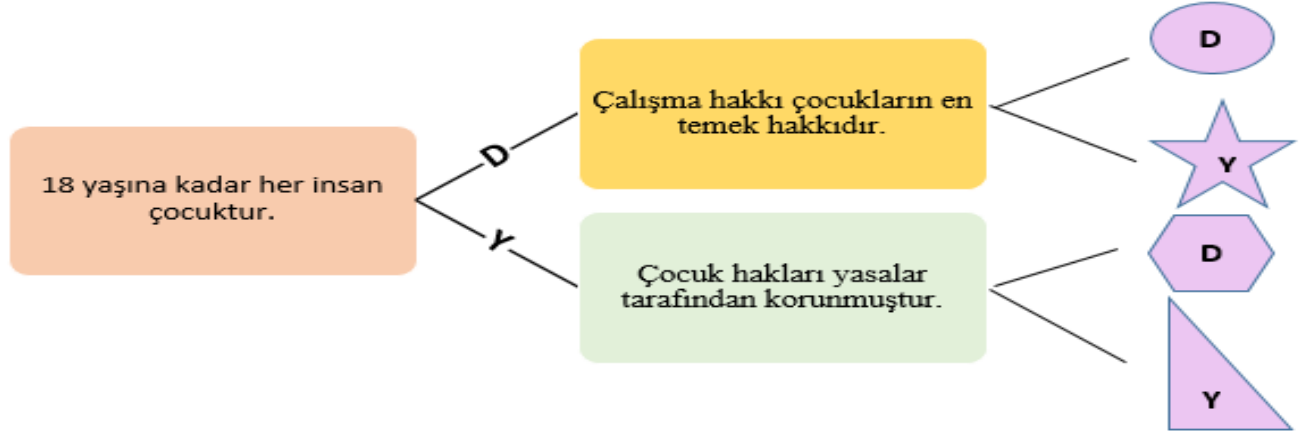
24. Diyagramda etkin vatandaşın özellikleri verilmiştir.

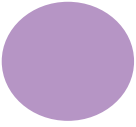
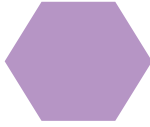

(?)işareti ile gösterilen yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilemez?

- A) Kanunlara uyar.
B) Askerlik yapar.
C) Seçimlerde oy kullanır.
D) Odasını temiz tutar.

25. Aşağıda verilen ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verip ilgili ok yönünde ilerlendiğinde hangisi şekle ulaşılır ?

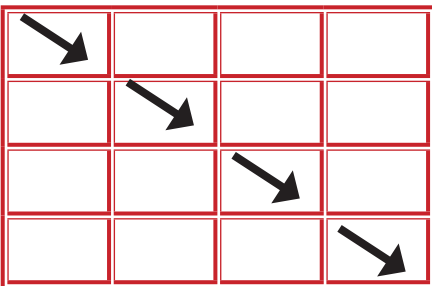
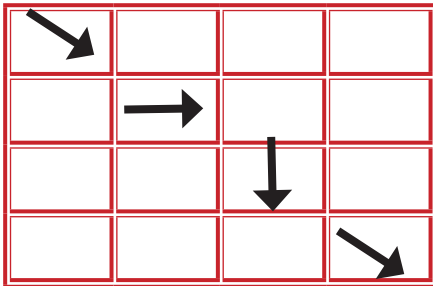
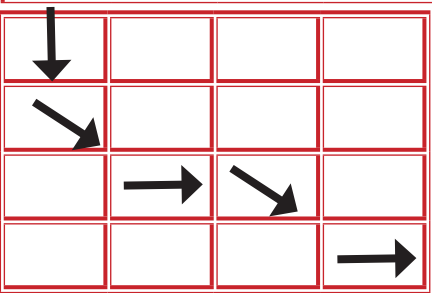
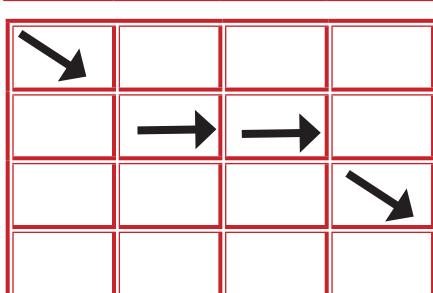

- A) B) C) D)

26. Birey, toplum içinde farklı rollere sahip olur. Bu rollerin bazıları doğuştan, bazıları da sonradan kazanılır.

Evlat	Doktor	Sanatçı	Çiftçi
Öğretmen	Kardeş	Öğrenci	Terzi
Hala	Teyze	Torun	Kuzen
Amca	Polis	Arkadaş	Çocuk

Tabloya göre doğuştan kazandığımız rolleri bulmak için hangi yönde hareket etmeliyiz?

- A) B)
- C) D)

27. Ağır bir grip geçiren Samet, ailesinin ihmalinden dolayı doktora gidememiştir. Hastalığı ilerleyen, ateşi yükselen ve yataktan çıkamayan Samet bu yüzden dört gün boyunca okula gidememiştir.

Buna göre Samet, sırasıyla hangi haklarından yararlanamamıştır?

- A) Hastanede Tedavi Olma – Eğitim Alma
- B) Sağlıklı Çevrede Yaşama -- Eğitim Alma
- C) Beslenme İhtiyacını Karşılama – Barınma İhtiyacını Karşılama
- D) Beslenme İhtiyacını Karşılama – Hastanede Tedavi Olma

28. Aşağıda çocuk hakları sözleşmesinin 7. maddesi verilmiştir.

Madde 7 : Çocuk doğumdan hemen sonra derhal nüfus kütüğüne kaydedilecek ve doğumdan itibaren bir isim hakkına, bir vatandaşlık kazanma hakkına ve mümkün olduğu ölçüde ana-babasını bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahip olacaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu maddeye uygun davranılmıştır?

- A) 9 yaşındaki Ali'nin ailesi tarafından mendil satmaya zorlanması
- B) Ayşe'nin doğumdan hemen sonra bir yetimhanenin kapısına terk edilmesi.
- C) Biyolojik anne babasını tanımayan Reşit'in bir programda ebeveynlerini araması.
- D) Kader'in eğitimi için gerekli olan ihtiyaçlarının karşılanması.

29. Görselde çocuk haklarına dair bilgiler yer almaktadır.

Buna göre renkli alanlar hangi hakları ifade etmektedir?

	<u>Mavi</u>	<u>Kırmızı</u>	<u>Yeşil</u>	<u>Turuncu</u>
A)	Eğitim	Barınma	Vatandaşlık	Sağlık
B)	Sağlık	Barınma	Vatandaşlık	Eğitim
C)	Sağlık	Vatandaşlık	Eğitim	Barınma
D)	Vatandaşlık	Sağlık	Barınma	Eğitim

30. VE 31. SORULARI PARAGRAFA GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Dördüncü sınıf öğrencisi olan Yusuf, sınıf başkanı seçilerek sınıfın düzenini sağlamakla görevlendirilmiştir. Yusuf aynı zamanda haftanın bir günü keman dersi almaktadır. Keman öğretmeninin ve okuldaki sınıf öğretmeninin verdiği ödevleri yapan Yusuf evde boş kaldığı zamanlarda ise kardeşinin bakımında annesine yardım etmektedir.

30. Yukarıdaki paragrafta göre bireyin hak ve sorumluluklarıyla ilgili hangi çıkarımda bulunulabilir?

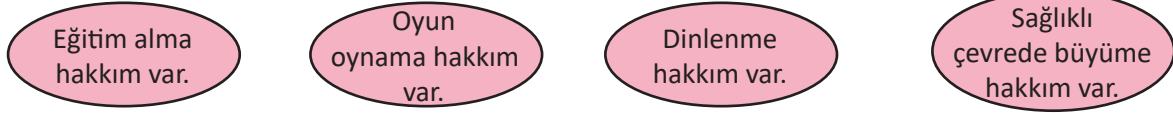
- A) Bireyin yalnızca tek bir rolü ve sorumluluğu olabilir.
- B) Bireyin farklı rollere göre farklı sorumlulukları vardır.
- C) Bireyin sadece okulla ilgili sorumlulukları önemlidir.
- D) Ödev yapmak bireyin rollerinden biridir.

31. Yukarıdaki paragraf dikkate alındığında hangileri Yusuf'un evdeki sorumluluklarından biri değildir?

- I. Ödev yapmak.
- II. Keman dersine zamanında gitmek.
- III. Sınıfın düzenini sağlamak.

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) II - III
- D) II - III

32. Dünya üzerindeki bütün çocukların doğuştan sahip olduğu haklar vardır.

Bu hakları korumak için Birleşmiş Milletler tarafından kurulan yardımcı kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) UNESCO
- B) UNICEF
- C) WHO
- D) ILO

33. Görselde bazı olaylar verilmiştir.

Verilen çok boyutlu olaylardan hangisinin etki alanı diğerlerinden daha azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

34. Olay ve nedenleri verilen bu durum aşağıdaki kavramların hangisi ile ilişkilendirilir?

Yangın

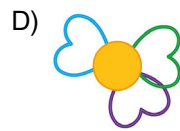
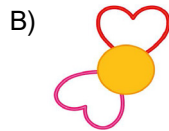
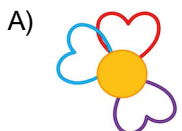
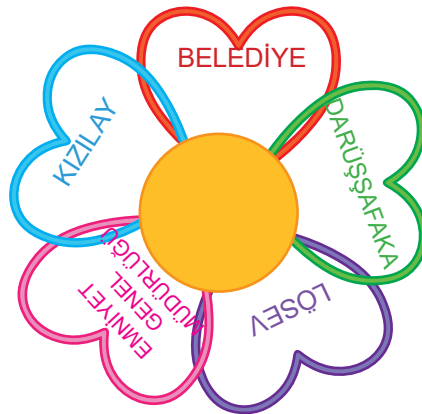
A) Hak

B) Çevre

C) Sorumluluk

D) Çok Boyutluluk

35. Verilen papatyadan sivil toplum kuruluşlarının yazılı olduğı yaprakları kopardığımızda ortaya çıkacak olan şekil aşağıdakilerden hangisidir?

36. Semih Bey, eşi, kızı ve oğlu ile birlikte aile içerisinde uyulacak kuralları belirlemişlerdir.

I.Kural: Çocuklar kendi odalarının temizliğinden kendileri sorumlu olacaklardır.

II.Kural: Çocuklar hiçbir kurala itiraz etmeyecekler ve eksiksiz yerine getireceklerdir.

III.Kural: Çocuklar baba ve annelerinin belirledikleri süreler içinde televizyon izleyebilecekler.

Buna göre belirlenen kurallardan hangileri çocuk haklarına aykırıdır?

A) Yalnız II

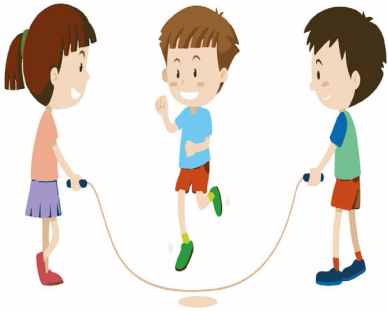
B) I - II

C) I - III

D) II - III

37. Aşağıda görsellerden hangisini 12 yaşındaki Ece'nin yapması uygun değildir?

A)

B)

C)

D)

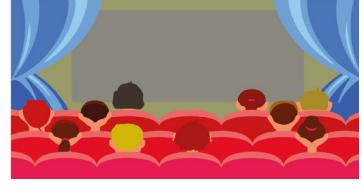
38.

Evde - Anne

Okulda - Öğretmen

Sinemada - Seyirci

Verilen görsellere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Rollerimiz hepsi doğuştan gelir.
B) Bulunduğumuz grup ve kuruma göre rollerimiz değişir.
C) Ayşe Hanım sorumluluklarını yerine getirmiştir.
D) Ayşe Hanım gün boyunca aynı role sahiptir.
39. Ayşe okuldaki taşımali eğitimden yararlandığı için servisle gidip gelmektedir. Ancak şoförün emniyet kemeri takmadığını ve serviste sigara içtiğine tanıklık etmiştir. Aklına Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenin anlattıkları gelen Ayşe, Milli Eğitim Müdürlüğüne konu ile alakalı bir dilekçe yazmıştır.

Anlatılan bu olaya bakarak Sosyal Bilgiler dersinin Ayşe'ye katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yardımlaşma duygusu gelişmiştir.
B) Türk tarihini öğrenmeye başlamıştır.
C) Toplumsal kurallara duyarlı hale gelmiştir.
D) İnsanlara karşı saygı, sevgi ve hoşgörüsü artmıştır.
40. Gazete haberlerine göre sosyal medyada başlatılan ve dünyanın dört bir yanından insanı etkisi altına alan bu akım geniş yankı uyandırmıştır. Çevre kirliliğine dikkat çekmek isteyen birçok kişi doğanın eşsiz güzelliğini bozan, zarar veren insan elinden çıkma çöpleri temizleyerek tekrar yaşanabilir hale getirmiş, aynı şeyi yapmaları için diğer insanlara örnek olmuşlardır.

Trashtag Challenge veya Trashtag çöp problemine odaklanan bir meydan okuma. İnsanların çöplerle dolu olan yerleri temizlemesini teşvik ediyor. Dünyanın çeşitli yerlerinden birçok insan, çöplerle dolu olan yerleri temizleyip, önceki ve temizlendikten sonraki hallerinin fotoğraflarını çekip sosyal medyada paylaşıyor.

Bu habere göre bu davranış sosyal bilgiler dersinin hangi katkısıyla ilişkilendirilebilir?

- A) Kültürel mirası korumada duyarlı olmak.
B) Akılcı ve mantıklı yaklaşımı öğrenmek.
C) İnsana saygının sosyal ilişkilerdeki önemini anlamak.
D) Yaşadığımız doğal ve sosyal çevreye karşı sorumluluklarımızın farkında olmak.

41. Görsellerde Sosyal Bilgiler dersini alan kişilerin sahip oldukları özellikler verilmiştir.

I.
DEMOKRATİK
DEĞERLERE
SAHİPTİR.

II.
YARGILAYICI
TUTUMA
SAHİPTİR.

III.
HAK VE
SORUMLULUK
SAHİBİDİR.

IV.
FARKLI BAKIŞ
AÇILARINA SAYGI
DUYAR.

Bu özelliklerden hangisi yanlıştır?

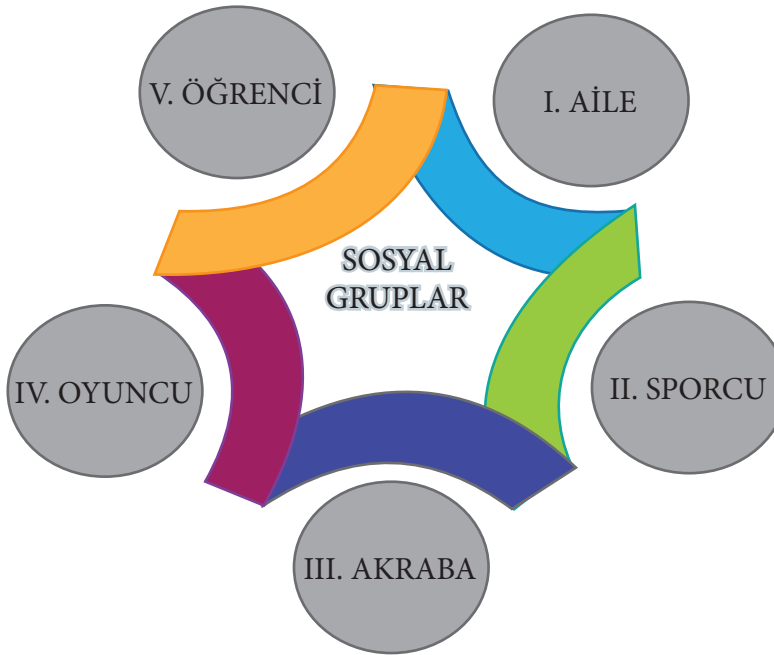
A) I

B) II

C) III

D) IV

42. Aşağıda bazı sosyal gruplar verilmiştir.

Verilen grupların hangisine bireysel yeteneklerle dâhil olunabilir?

A) I - II

B) II - IV

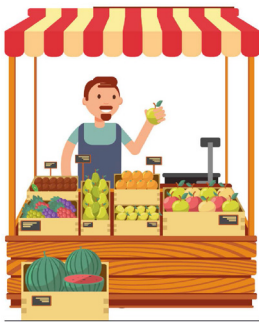
C) I - II - III

D) I - III - V

43. Bireylerin içinde yaşadıkları toplumun bir üyesi olma sürecine, yani toplumun değerlerini benimseyip toplumun bir parçası hâline gelmelerine ve toplumdaki diğer bireylerle etkileşim halinde olma sürecine sosyalleşme denmektedir.

I

II

III

IV

Numaralandırılmış görsellerden hangileri sosyalleşmeye örnektir?

A) Yalnız II

B) I - IV

C) II - III

D) I - II - III

44. Ardahan'da yaşayan Göktuğ, il genelinde düzenlenen "Ardahan Okuyor" kitap okuma etkinliğinde Bremen Mızıkacıları adlı masalı okumaktadır.

Masalda eşek, köpek, kedi ve horoz sahiplerinden gördükleri kötü muamele sebebiyle evden kaçmışlar. Bremen'e giderken bir eve hırsız girdiğini farkedince hemen plan yapmışlar. Birbirlerinin sırtına tırmanmışlar. En altta eşek, sonra köpek, onun üstünde kedi ve nihayet en tepede de horoz. Pencereye yaklaşıp çıkarabilecekleri en yüksek sesle bağırmağa başlamışlar ve hırsızları korkutmuşlar. Korkan hırsızlar evi terketmişler. Bir kaç dakika sonra dört şarkıcımız soygunculardan kalan sofradaymışlar.

Geceleyin onlar uyurken soyguncular geri gelmişler. Ama hayvanlar hazırlıklıymış. Soyguncular içeri girer girmez, eşek "Şimdi" demiş ve saldırıya geçmişler. Soyguncular bir daha hiç dönmemesine kaçmışlar oradan. Şarkıcılarımız da bu sevimli küçük kulübeye yerleşmişler. Bremen'e gitmeyi de bir süre ertelemişler, ama her gün şarkı söylemeyi unutmuyorlarmış.

Göktuğ'un okuduğu Bremen Mızıkacıları adlı masalda takım çalışması ile ilgili aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmamıştır?

- A) İşbirliği yapmanın
B) İyi bir planlamanın
C) Bireysel çıkarları korumanın
D) Uyum içinde hareket etmenin

45. HAK : Yasal veya toplumsal olarak bireylere tanınan yetki ve kazançlara "hak" denir. Toplum içine yer aldığımız grup ve kurumlarda üstlendiğimiz rollere bağlı olarak çeşitli haklarımız vardır.

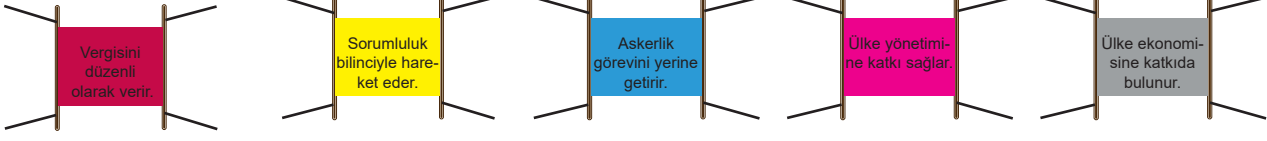

Bu bilgilerden yola çıkarak haklarımızla ilgili hazırlanan şemaya seçeneklerde verilenler örneklerden hangisinin yazılması uygun olmaz?

- A) Sağlık hizmetlerinden yararlanmak.
B) Oyun oynamak, eğlenmek, dinlenmek.
C) Evde odasını toplamak.
D) Temiz bir çevre içerisinde yaşamak.

CEVAP ANAHTARI

ALIŞTIRMA 1

ALIŞTIRMA 2

Öğrenci cevapları değerlendirilir.

ALIŞTIRMA 3

Okuldaki sorumluluklarımız: 1-5-6-11-14-18

Evdeki sorumluluklarımız: 2-7-12-15-19-21

Topluma karşı sorumluluklarımız: 4-8-13-17-20-22

Ülkemize karşı sorumluluklarımız: 3-9-10-16

ALIŞTIRMA 4

SAMSUN - GİRESUN - TRABZON - RİZE - ARTVİN

ALIŞTIRMA 5

	HAK	SORUMLULUK
Derse zamanında gelmek		+
Sağlık hizmetlerinden yararlanmak	+	
Seyahat etmek	+	
Odamızı toplamak		+
Askerlik yapmak	+	+
Vergi vermek	+	+
Ödevlerimizi yapmak		+

ALIŞTIRMA 6

1- sosyal bilgiler
6 - rol

2 - etkin vatandaş
7 - grup

3 - olay
8 - bireylerden

4 - sorumluluk
9 - Unicef

5 - hak
10 - Yaşamak

ALIŞTIRMA 7

HAK

ALIŞTIRMA 8

SOLDAN SAĞA:

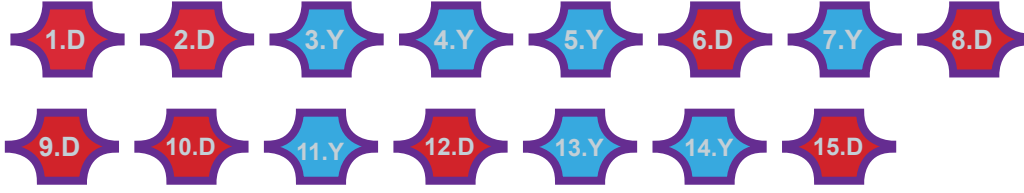
YUKARIDAN AŞAĞIYA:

- 1) toplum
- 2) birey
- 3) vatandaş
- 4) rol

- 1) aile
- 2) hak
- 3) kurum
- 4) yaşama

T	O	P	L	U	M	F	H	N
K	A	B	İ	R	E	Y	M	Y
U	S	S	M	Y	C	B	H	A
R	V	A	T	A	N	D	A	Ş
U	L	Ş	A	İ	A	D	K	A
M	T	R	O	L	U	Ö	B	M
Ü	L	K	E	E	V	Y	K	A

ALIŞTIRMA 9

ALIŞTIRMA 10

1. KARDEŞ	2. SORUMLULUK	3. ÇOCUK	4. ETKİN	5. OLAY
6. OKUL	7. ÇOK BOYUTLULUK	8. GRUP	9. ROL	10. UNICEF
11. KURUM	12. HAK	13. BİREY		

ALIŞTIRMA 11

1 - 4 - 10

ALIŞTIRMA 12

SORUMLULUKLARIMIZ

ÖDEV YAPMAK

KANUNA UYMA

YATAĞINI TOPLAMA

DERSE ZAMANINDA GİRME

DÜRÜST OLMAK

ÇEVREYİ TEMİZ TUTMAK

HAKLARIMIZ

BARINMA

İŞ

YAŞAMA

SAĞLIK

DİLEKÇE

EĞİTİM

ALIŞTIRMA 13

1. ROL	2. AİLE	3. OLAY	4. GRUP	5. ÇOCUK
6. GÖREV	7. KURUM	8. BİREY	9. TOPLUM	10. UNICEF
11. SORUMLULUK	12. SOSYALLEŞME	13. ÇOK BOYUTLULUK		

ŞİFRE : SOSYAL BİLGİLER

ALIŞTIRMA 14

V A T A N I N I E N Ç O K S E V E N
G ö R E V İ N İ E N İ Y İ Y A P A N D I R

ALIŞTIRMA 15

1. Olayların sonuçları farklı olabilir.
2. Olayların başlamasında farklı nedenlerin etkileri vardır.
3. Olaylardan farklı kişiler farklı şekillerde etkilenebilir.
6. Olaylar birden fazla kişi açısından değerlendirilebilir.

ALIŞTIRMA 16

1. SORUMLULUK	2. UNICEF	3. KURUM	4. AİLE	5. BİREY
6. ÇOK BOYUTLULUK	7. TOPLUM	8. ÇOCUK HAKLARI	9. ETKİN VATANDAŞ	10. ROL
11. GÖREV	12. TOPLULUK	13. HAK	14. SAĞLIK	15. YAŞAM
16. KABALIK	17. OLAY	18. SOSYAL BİLGİLER		

ALIŞTIRMA 17

1- Sorumluluk	2- Kurum	3- Olay	4- Çok Boyutluluk	5- Görev
6- Sosyalleşme	7- Rol	8- Toplum	9 - Birey	10- Grup

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU CEVAPLARI

1. B	2. A	3. D	4. B	5. A	6. C	7. D	8. A	9. C	10. C
11. D	12. C	13. A	14. A	15. B	16. C	17. D	18. A	19. B	20. A
21. B	22. D	23. A	24. D	25. B	26. A	27. A	28. D	29. C	30. B
31. A	32. B	33. D	34. D	35. B	36. A	37. C	38. B	39. C	40. D
41. B	42. B	43. C	44. C	45. C					

meb.gov.tr